

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. An obligetur Sacerdos aliquando celebrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

est Doctrina communis. Quamvis igitur consueta sit praxis, Sabbato Sancto, & die Iovis Sancti, abstinere Sacerdotes à Missa in signum meroris ex Christi Domini passione concepti, tamen posset suas quisque celebrare Missas privatas etiam summo mane, etiam in templis publicis, nec solum in Oratoriis privatis, ita Suar. Fagund. Delugo. qui eos citat, sequiturque d. 20. de Euch. sec. 1. n. 18. Ratio est, quia pro die Iovis nulla adest prohibitio, & pro Sabbato Sancto, si quæ fuit, iam abrogata usu etiam tumoratorum fuit. Scio à Persicco de off. Sacerd. l. 1. d. 6. n. 40. afferri decretum sacræ Congregationis disponentis in Cena Domini unam tantum esse Missam celebrandam: sed vel dispositio est de Missa solenni, vel certe de ea nondum constat authenticè.

2. Incipit autem talis Missa privata Sabbati Sancti, à Kyrie eleison, exclusis Prophetis, & Litanis, quæ solum in Missa solenni recitantur: & iis exclusis, obligantur fideles audire, si possunt, quando forte dies Sabbati Sancti sit festivus ex præcepto. Sic Delugo de Euch. d. 20. sect. 1. n. 21. In quo casu tam Sabbato, quam die Iovis plures Missæ possent, non obitante maiore Passionis Domini, in Ecclesiis offerri, quot scilicet ad satisfaciendum populo, moraliter necessariae iudicantur. Ita March. de ord. tom. 3. p. 3. cap. 8. fin. Feria autem sexta, id nequaquam potest, quia Ecclesia prohibet eo die Missam celebrari: nec enim illa, quæ tunc celebratur, cum desit consecratio, Missa essentialiter est; unde, nec eadem Ecclesia obligat fideles ad audiendam Missam, si forte in dictum diem incidat festum alias de præcepto, ut iam sacra Congregatio declaravit, apud Gavant in Rub. Miss. 4. t. 9. n. 24.

3. Illud hic notandum, in die Iovis, & Sabbati Sancti, non posse fieri sacrum solemne in Ecclesiis seu Oratoriis Confraternitatum, nec fieri Sepulchrum cum asseruatione Sanctissimæ Eucharistiæ, nisi de licentia Episcopi. Ratio huius rei ducitur apud March. de ord. t. 3. p. 3. cap. 8. num. 6. ex prohibitione sacræ rituum Congregationis. Hic Panorini videtur esse tacita aliqua licentia, vel consuetudo, passim enim die Iovis Sancti, eiusmodi sacralium Societates in suis Oratoriis hæc peragunt.

§. II. An obligetur aliquando Sacerdos Missam celebrare.

1. **H**ic, ubi agimus de tempore Sacrificij, dubitatio hæc reduci convenienter potest. Et obligari quidem sub mortali simplicem Sacerdotem (nam de beneficiis, aliisque similibus, mox) saltem ter in anno, docent nonnulli, apud Dianam p. 2. tr. 1. q. 19. & præcipue in Natali Domini, Paschate, & Pentecoste. Satis esse si, præciso scandalo, semel, hoc est, in Paschate, quod est obligatio communicandi, a. putant cum Sancto Bonaventura in 4. d. 12. art. 3. quæst. 2. 1. Nihilominus, cum aliis censo, Sacerdotem, qui nunquam toto vitæ suæ tempore, sacrificat, dummodo in Paschate communicet, saltem mortaliter non peccaturum, ex eo præciso, quod non sacrificet. Sic Gabr. Sotus, Caetan. Victoria aliique apud Fagund. 1. Eccl. præcept. lib. 3. c. 15. n. 1. Adde Delugo de Eccl. disp. 20. sect. 1. num. 2. vide etiam Suar. de Sac. d. 2. tr. 1. paragraph. Hæc res. & Match. chin. ordin. t. 3. pag. 2. cap. 36. Ratio est, quia non apparet præceptum cum tanto rigore obligans, ut latè habent citati Doctores.

Parochorum obligatio celebrandi.

2. Quoad Parochum, certum est obligari vel per se vel per alium curare, ut quando ejus parochiani obligantur audire sacrum, celebraretur Missa, quia ad hoc recipiunt stipendium, & tale munus acceptant. Ita Coninch. de Sac. q. 83. art. 2. d. 1. num. 202. Conc. Trid. sess. 22. cap. 12. Extra id tempus, ablata legitime consuetudine vel lege, vel pacto, non sunt obligandi Parochi ad sacrificandum, quia tale præceptum, in iure non adest. Ita

Matchin. de ordin. tract. 3. p. 2. cap. 30. num. 1. Lo. Minini, sicuti uni Missæ obligantur interesse Fideles, unam celebrare quantum est ex hoc capite obligantur. Ita Fagund. Eccl. præcept. c. 16. n. 1.

Denique, an idem teneatur applicare aliquam pro suis ovis, vide infra l. 2. c. 2. §. 16.

Capellani, & Beneficiarii obligatio celebrandi, etiam in Ecclesiis Collegiatis.

1. Iam Capellani, vel Beneficiarii habentur tum est obligati ad eas Missas eo tempore celebrandas, quas iuxta Fundationem vel pactum debent: Solum materia, spatium multa, l. 3. differemus.

Obligatio celebrandi quoad Ecclesias Collegiatis.

4. In Ecclesiis Collegiatis, Cathedralibus, Cathedralibus, ubi competens est Sacerdotum numerus, Primo quotidie, saltem, una Missa privata etiam Solet Secundo altera cantata, quæ dicitur Conventuali seu solenni.

Dico, Quamvis aliqui in Rectoribus eiusdem ecclesiarum, mortale peccatum agnoscant, si aliquæ hoc deficient. Ita Match. de ord. tr. 3. p. 2. c. 30. d. 2. Suar. & Fag. Coninch. de Euch. q. 83. art. 2. d. 1. Laym. l. 5. t. 5. c. 2. n. 5. Tamen probabile est cum illis in Summa, de Euch. n. 94. (præcise de ab aliquo tali Ecclesiæ obligatione) Missam five privative solennem semel, vel bis omittit in habenda non esse saltem mortale. Ratio est quia nullus est gaudus sub culpa levis, nisi manifeste constet incepto obligante: at non apparet tale præceptum, quod tantum onus susceptum fuerit à Collegiatis, quod collegiatis sint. Ita March. ibid. n. 1. Suar. de 7. c. 15. Metastus apud Dianam p. 4. tr. 3. ref. 38. 5. Dices etiam adversariis, omittit talem Missam Primò scandalum, Secundò contra consuetudinem ecclesiarum. Tertiò contra Cap. cum creatura, de violatione Missarum.

Respondeo ad primum, non fore ad summam populi admirationem. Ad secundum, hæc non est consuetudinem acceptam sub mortali, quia de hac constat. Ad tertium, negò colligi præceptum generatim ad capitulum; quod, hic excerptum, iam probavi.

Cum creatura non habeat quid pro meritis respiciat Creatori &c. & infra: Mandamus, quatenus nullum torporum negligentia obrepere permittatis, qui minus & anniverfariis defunctorum, & pro festo, vel feria, iuxta temporum congruentiam Missarum solennium, etiam liter, celebratis hæc Canon. Vbi nota. Primo illud, Mandamus, quod ex aliquibus bonis Doctoribus non est præceptum sub mortali. Ita d. 20. p. 1. lib. 5. c. 6. p. 1. n. 1. V. lex, n. 6. expurgatus, n. 5. Nota secundò illud, congruentiam temporum, & illud Torporum, quod solum notant moneri Prælatum, ut sine torporum officij, & Missæ, iuxta Rubricas, non omittantur non igitur novum præceptum.

Nota Tertio, aliquos Canonistas cum Abb. in d. cum creatura, parag. Item nota, immerito ex hoc colligere, semper in dictis Ecclesiis, etiam in festis, celebrandas necessario esse duas Missas, alteram de defunctis, alteram de festo vel feria occurrenti, ni dicantur, perinde mortaliter à Prælato? Immerito, inquam cum Fagund. l. 1. tr. 5. cap. 4. num. 104. sine. Coninch. de Euch. quæst. 83. art. 2. dub. 1. num. 204. siquidem Canon, solum continet ut Anniversaria non omittantur, iuxta cuiusque ecclesiæ obligationem, & in tali die Anniversarij, prætextu Missæ celebratæ pro defunctis, non negligantur Missa de festo, vel feria iuxta temporum congruentiam celebranda? Cæterum nequaquam præcipit, ut singulis diebus celebraretur Missa defunctorum, inveniendi enim esset, in Paschate v. g. defunctorum celebrari.

Obligatio celebrandi Missam de feria privilegiata.

6. Missam solemnem de feria privilegiata (quales duntaxat sunt omnes ferie Quadragesimae, Quatuor temporum, Rogationum, & Vigiliarum) in praedictis Ecclesiis Collegiatis omitti non posse, sed occurrente etiam alio festo, canendam post Nonam declaravit Sacra Congregatio apud Tambur. *de jur. Abb. de 5. quasto* 10. n. 37. & March. *de ord. tr. 3. p. 2. c. 30. num. 7.* Queritur ergo Primo, An si id non fiat, mortaliter peccetur a Rectoribus Ecclesiarum. Secundo, An ad id teneantur, Ecclesiae Regularium choro addictorum.

Ad Primum quaestionem, Dico, non peccari mortaliter. Ratio est modo n. 4. dicta quia non manifeste constat de tam rigoroso praecipio.

Contra docet Verricelli, *tr. 8. q. mor. 30.* sed mihi ejus rationes efficaces nequaquam videntur.

7. At timenda est Primo dicta declaratio Sacrae Congregationis. Secundo Rubrica Missalis id disponens. Respondendo ad Primum. De tali declaratione non constat authentice. Ad Secundum. Rubrica has duas Missas, nempe *currentis Festi, & feria privilegiata*, injungit praecipuum (ut alia interim taceam) non denotat, ait enim, *Canantur*, seu *dicuntur* *duae Missae*; Quae, Non sunt verba imperativa. Immo etiam si diceret, *Canentur*, non statim probaretur praecipuum fuisse mortali, nam verba imperativa ex Castro. *tom. 1. de leg. de. 1. p. 9.* non semper praecipuum grave important.

8. Ad Secundam quaestionem, negant aliqui cum Rosta. *1. q. Reg. 43. art. 12.* Peyrin. *1. 3. in Add. c. 1. n. 19.* Ecclesias Regularium dictas teneri, etiam si teneantur aliae Collegiatae, quia putant horum Ecclesiarum non esse Collegiatas. Affirmant aliqui, cum Portel. *in Dub. Reg. 7. Missa. n. 7.* quia est contra censent verè Collegiatae esse. Unumque probabile.

9. Ex eo autem, quod probabiliter ejusmodi Ecclesiae Regularium non sint Collegiatae sequitur nec teneri ad celebrandum quotidie, saltem, unam Missam privatam, quantum est ex hoc capite, neque ad Missam Conventualem. Ita Victoria in *Summa de Euch. n. 49.* Adde, & ea, quae de Collegiatis in universum dicta sunt n. 3.

§ 11. Quando licet plures Missas eodem die, celebrare.

1. **A**pod antiquiores invenio casus omnino novem in quibus pluries, eodem die, celebrare fas est, leg. Coninch. *d. 3. de Euch. art. 1. d. 3. n. 213.*

Primo in Natali Domini, & quidem ter, Valentiae, die secundo Novembris, bis celebrant, ex indulto Pontificis. Ita Delogo de *Euch. d. 20. sec. 1. n. 43. fine.*

Secundo quando quis praestitit duabus Ecclesiis, & n. bis, in die sacrificet, sacro caret alterutra. Idem esset ex Fagund. *1. Eccl. praecip. lib. 3. cap. 16. n. 5.* ubi rari sunt admodum Sacerdotes, ut in Anglia, Hibernia, & nonnullis partibus Germaniae, & in Indiis adde, & Tunensi, & in tota Africa, & in regionibus quibuscunque infidelium, in simili necessitate Christianorum ibi forte degentium) quilibet enim Sacerdos, quamvis non sit Patrochus, poterit ibi requirente necessitate, pluries celebrare in die, etiam nulla petita licentia ab Episcopo, forte ibi, praesente vel vicino; quia ubi jus commune de consensu, de celebr. Missae facultatem concedit, ab alio expectanda nequaquam est.

Aque id intelligi etiam in diebus non festis, si adfuerint, qui sacro velint interesse, rectè probat contra Nunnam Delogo *resp. mor. d. 12.*

Tertio, quando aliis infirmis decederet sine viatico. Quarto, quando facto sacro, supervenit Episcopus vel princeps volens etiam die non festivo, interesse sacro, nec sit alius, qui celebrare possit.

Quinto, si die festivo superveniat multitudo Peregrinorum celebrato jam sacro. Hoc reducitur ille casus, quando in dedicatione Ecclesiae, propter multitudinem populi, magna ejus pars, nisi quis, iterum celebraret, sine sacro remaneret.

Part. II.

Sexto, quando celebrata jam Missa, superveniret defunctus sepeliendus, in eo loco, ubi defuncti sine Missa peliti non solent.

Septimo; quando, eodem die, occurrunt duae Missae celebrande altera de festo, v.g. altera de feria privilegiata, & unus tantum adest Sacerdos.

Octavo, quando Missa esset necessaria, ad benedicendas nuptias.

Nono, quando aliqua alia necessitas iudicio prudentis iteratam, ejusdem Sacerdotis Missam expolceret.

2. Hi novem casus, ut dicebam, assignantur ab antiquis, qui tamen universi à Recentioribus, Coninch. *loc. cit. Fagund. loc. cit. cap. 16. Suar. de Sacr. d. 80. sec. 3.* Alique Vazq. *de Sacr. d. 23. c. 5. n. 50.* merito, non admittuntur. Dico igitur solum tres primos casus esse approbandos. Ratio praecipua est, quia in aliis casibus nulla sufficiens necessitas apparet: Ille enim Episcopus, vel multitudo, vel sponsus, vel duplex Missa currens non afferunt obligationem ad Missam, quando haec haberi non potest, vel debito modo celebrari non valet. Adde jam ipsam Ecclesiarum omnium consuetudinem, nunc ostendere, non nisi tres casus priores necessitatem, seu facultatem sufficientem ad plures Missas, afferre. Immo Vasquez *loc. cit.* solus duos primos casus approbans, non admittit tertium, quia non putat esse tantum necessitatem infirmo dare Viaticum, ut vincat praecipuum de celebrando semel in die, sed, certe probabile etiam iudicio, quod vincat.

3. Porro, duo sunt notanda. Primo haec intelligenda esse, dummodo Sacerdos iterum celebraturus sit jejunos: Ita iidem, & passim. Doctores: quare debuit is non sumpsisse purificationem, & ablutioem, si iterum in praedictis casibus sacrificare velit.

Ex quo colligunt nonnulli, casum illum tertium de infirmo alias sine viatico morituro, nisi quis iterum, eodem die, sacrificet esse casum metaphysicum. Nam si Sacerdos novit mortem imminentem infirmo, poterit, immo debet reservare de sua Hostia, qua infirmum communicet, si aliunde alia hostia non suppetat: Ita in nostro opusculo de *Communione expedienda, c. 6. §. 6.* si verò non novit, jam sumet ablutioem solitam, & sic non erit jejunos, ut possit iterum celebrare. Solum igitur casus habebit locum, si forte Sacerdos sciat infirmi necessitatem in illo temporis momento, accepto Calice, ante ablutioem, qui certè, ut dictum est, erit casus metaphysicus, & rarissimus.

Di. o tamen, non ita esse, sunt enim duae sententiae, de quibus diximus *ibid. c. 2. §. 8. n. 32.* quarum altera docet, non licere non jejunos celebrare, ad dandum viaticum, & in hac sententia fateor casum esse metaphysicum. Altera docet licere, & tunc poterit Casus facile contingere: cognita enim moribundi necessitate etiam post ablutioem assumptam poterit Sacerdos, secundum hanc opinionem, quae certè probabilis est, iterum celebrare.

4. Secundo notandum est sicuti bis celebrare in praedictis necessitatibus id indulgetur, ita pluries; si sufficiens, ad plures Missas, necessitas adsit. Ita Coninch. *de Eucharisti. q. 83. artic. 2. dub. 3. num. 214. fine.* Ratio est, quia si necessitas dat facultatem ad secundam, tur si talis necessitas non dabit ad tertiam, & sic deinceps?

5. Fagundez, *1. Ecc. praecip. lib. 3. c. 16. num. 5.* contra hanc Doctrinam sic habet: *Sacerdos bis, requirente necessitate, celebrare in die poterit non pluries, quia Ius in cap. Consulisti, de Celebratione Missarum solum bis in die concedit, in necessitate celebrare jejunis.* Haec Fagundez qui, certè nescio, unde pro se potuit talem textum afferre. Ecce integrum Capitulum, quod est Innocentij III. *c. Consulisti, & infra. Respondemus, quod, excepto die Nativitatis Dominica, nisi causa necessitatis suadeat sufficit Sacerdoti semel in die unam Missam solummodo celebrare. Haec, & nihil praeterea textus.*

6. Petes. In nocte Natalis, potestne Sacerdos, semel communicare extra Missam, & deinde celebrare alias

K 3 duas